

ความต้องการและความคาดหวังของนิสิตต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ธานินทร์ เงินถาวร^{1*} และ ยุทธชัย ดั่งสวัสดิ์²

รับบทความ 2 กรกฎาคม 2568 แก้ไขบทความ 17 พฤศจิกายน 2568 ตอรับบทความ 20 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนต่อนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต 2) เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต และ 3) เพื่อนำแนวทางจากการศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิตใช้พัฒนาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ประชากรที่ใช้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือในเชิงคุณภาพใช้ตัวแทนนิสิตที่กำลังศึกษา จำนวน 20 คน และในเชิงปริมาณใช้ประชากรนิสิตทั้งหมดที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในเชิงคุณภาพ คือแบบสัมภาษณ์ และเชิงปริมาณคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีสถิติเชิงพรรณนา รวมถึงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สถิติถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นต่อการเข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก ใน 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอนและด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 4.49$) 2) ผลการศึกษาความคิดเห็นความต้องการและความคาดหวัง พบว่า ด้านความต้องการต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากในเรื่องความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับข้อกำหนด ($\bar{X} = 4.47$) และ 3) ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิต อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษาส่งผลทางลบต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิต อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยส่งผลต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิตร้อยละ 66.6 ผลการสัมภาษณ์ความต้องการและความคาดหวังของนิสิต พบว่า 1) ด้านการเรียนการสอนควรให้มีการเลือกสาขาวิชา ความเชี่ยวชาญ ความรู้และทักษะตามความต้องการของนิสิต 2) ปรับการสอนและการมอบหมายงานให้มีความเหมาะสม 3) เสริมสร้างทักษะด้านการสื่อสารและการพูดคุยก่อนจิตวิทยา 4) มีระบบสืบค้นข้อมูลสามารถค้นหาได้รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก และ 5) มีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตอบระบบงานวิจัยได้แบบครอบคลุมทั้งหมด

คำสำคัญ: ความต้องการและความคาดหวัง หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹นักวิชาการศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

²อาจารย์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

*ผู้ประสานงานหลัก: tanin@tsu.ac.th

The needs and expectations of students towards the graduate Program Master of Laws, Faculty of Law, Thaksin University

Tanin Ngoentaworn^{1*} and Yuthachai Duangsawat²

Received 2 May 2025; Revised 17 November 2025; Accepted 20 November 2025

Abstract

This study is survey research. The objectives of this research were 1) to study the factors affecting students' continued education in the Master of Laws program. 2) to study the students' needs and expectations towards the Master of Laws Program, and 3) to use the study of student needs and expectations as guidelines for developing the Master of Laws program. The population used in divided into 2 groups. In the qualitative study, 20 representatives of students who are currently studying were used. In the quantitative study, 60 representatives of graduate students were used. The instruments used in qualitative research were interviews and quantitative research were questionnaires. The data was analyzed using descriptive statistics. Including mean, standard deviation, Pearson product moment correlation, multiple regression. The results of the study found that 1) the level of opinions on further study was at a high level in 2 areas: teaching and learning and service ($\bar{x} = 4.49$). 2) In the study of opinions, needs, and expectations, it was found that the needs of the curriculum were at a high level. The highest average was that the knowledge gained from studying in the curriculum was consistent with the requirements ($\bar{x} = 4.47$). 3) The variables that affected the needs and expectations of students were statistically significant at the 0.01 level: teaching, student development, service, and factors supporting education were statistically significant level of 0.05. The Affecting the needs and expectations of 66.6 percent. The results of the interview on students' needs and expectations found that 1) teaching and learning should allow for the selection of fields of study, expertise, knowledge and skills according to students' needs; 2) adjust teaching and learning and assignments to be appropriate; 3) communication and conversation skills psychology; 4) practical skills, have a data search system that can actually search, fast, and not complicated; and 5) have experts who can answer research systems comprehensively.

Keywords: The needs and expectations; Master of Laws program; Faculty of Law; Thaksin University

¹Educator, Faculty of Law, Thaksin University

²Lecturer, Faculty of Law, Thaksin University

*Corresponding Author: tanin@tsu.ac.th

บทนำ

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้เปิดทำการสอน ระดับปริญญาโท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความประสงค์ที่จะผลิตนักวิชาการในระดับที่สูงขึ้นให้เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถด้านวิจัยและสามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในภาครัฐและเอกชนต่อไป ทั้งนี้ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้ยึดระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ตามเกณฑ์ AUN QA Version 4.0 (AUN-QA) ในการออกแบบหลักสูตรให้ตอบสนองต่อผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร สะท้อนถึงความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องครบทุกภาคส่วน และผลการเรียนรู้ต้องครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะเฉพาะทาง และทักษะทั่วไป (ฝ่ายยุทธศาสตร์และพัฒนาคุณภาพองค์กร มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2566) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้นำเกณฑ์การประกันคุณภาพ AUN-QA มาปรับใช้ร่วมกันในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 17 พ.ศ. 2566 - 2570 ในเรื่องของการพัฒนาประเทศในมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ประชากรในประเทศไทยมีโอกาสด้านการเข้าถึงการศึกษา และมีรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น มีความรู้ความสามารถโดยรวมเพิ่มขึ้น มีทักษะด้านการอ่านหรือการศึกษาค้นคว้าความรู้ที่เพิ่มขึ้น เป็นการพัฒนาทุนทรัพยากรมนุษย์เชิงคุณภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนเรื้อรัง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

คณะนิติศาสตร์ มีหน้าที่ในการประสานงาน ดำเนินการและกำกับดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของคณะนิติศาสตร์ ด้วยเหตุที่คณะนิติศาสตร์เป็นหน่วยงานที่บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ จึงต้องมีการสำรวจความต้องการและความคาดหวังของนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของหลักการประกันคุณภาพ AUN-QA ที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร โดยได้ศึกษาองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน และทำการกำหนดเรียบเรียงองค์ประกอบของการประกันคุณภาพขึ้นใหม่ โดยการควรวมด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เหลือเพียง 4 ด้านที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านการเรียนการสอน คือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง, โครงสร้างโปรแกรมและเนื้อหา, แนวทางการจัดเรียนการสอน, การประเมินผู้เรียน และคุณภาพของบุคลากรสายวิชาการมารวมกัน 2) ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษา คือ สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน 3) ด้านการให้บริการ คือ การบริการและการช่วยเหลือผู้เรียน และ 4) ด้านการพัฒนา นิสิต คือ ผลผลิตและผลลัพธ์ ใช้ในการศึกษาความต้องการและความคาดหวังรวมถึงหาแนวทางในการศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิตต่อหลักสูตรนิสิตระดับบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2563)

จากการศึกษาวิจัยของ กุสุมาลย์ น้อยผา (2564) และจันทิมา แสงแพร (2566) ที่ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรที่เปิดสอนของมหาวิทยาลัย ผลของการวิจัยนั้นมีความต้องการหรือความคาดหวังในด้านการเรียนการสอน เรื่องคุณภาพอาจารย์ในหลักสูตรอยู่ระดับมากที่สุด และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สามารถเสริมคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนและนิสิตได้เป็นอย่างดี ควรมีการปรับหลักสูตรให้มีรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งชลธิศ ดาราวงษ์ (2560) ได้พบว่าความคาดหวังต่อคุณภาพการบริการทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ของหลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร เพราะการให้บริการที่ดีการได้รับบริการที่ดีสามารถเพิ่มระดับการรับรู้ในให้บริการแก่นิสิต เจ้าหน้าที่หรืออาจารย์มีส่วนสำคัญในการอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ รวมถึงการติดต่อประสานงานที่มีความรวดเร็วและสะดวก

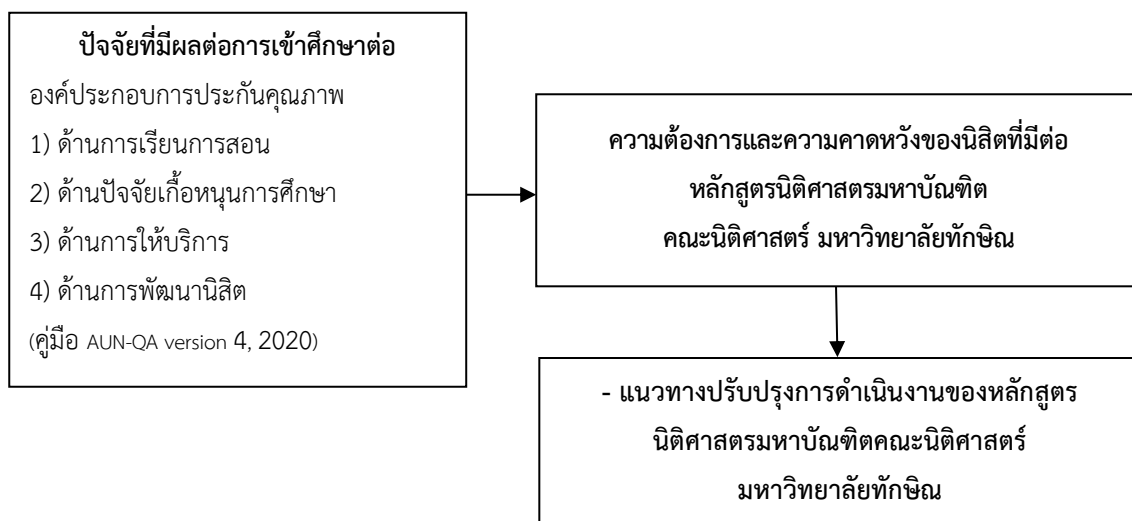
ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นแนวทางที่จะทำให้บัณฑิตจบการศึกษาเยอะขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งในการตอบสนองต่อความคาดหวังของหลักสูตร ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพรณ อีรพงศ์ และคณะ (2564) และอัครศิริ ลาปือ (2560) ที่ว่าความคาดหวังต่อการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรในด้านการพัฒนานิสิตเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรเน้นผลิตสร้างองค์ความรู้ด้วยฐานคิด สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมบนฐานงานวิจัย มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีคุณธรรม และจริยธรรมที่ดี ที่สามารถรองรับการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงของสังคมแบบพลวัตในปัจจุบันนี้ได้

ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและการให้บริการของหน่วยงาน ให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของนิสิต รวมทั้งเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาคณะให้เป็นเลิศในด้านบัณฑิตศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาต่อของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. เพื่อศึกษารวบรวมแนวทางจากการศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิต หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรในการศึกษาวิจัย

ประชากรในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ในการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นิติตัวแทนชั้นปี ทั้ง 2 ชั้นปี ชั้นปีละ 10 คน รวมเป็นจำนวน 20 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

กลุ่มที่ 2 ในการศึกษาเชิงปริมาณ ใช้ประชากรทั้งหมดที่เป็นนิสิตปัจจุบันที่กำลังศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อตรวจสอบเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยการหาความสอดคล้องข้อคำถาม (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.88 และนำไปนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างบุคลากรของหน่วยงานอื่นในระดับคณะ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าเท่ากับ 0.95 และนำไปใช้จริง

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้กับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อการศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

2. แบบสอบถามแบบโครงสร้าง (Structured Questionnaire) ใช้กับประชากรทั้งหมดที่เป็นนิสิตปัจจุบันที่กำลังศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีลักษณะคำถามที่เป็นปลายปิด (Close Ended Question) โดยใช้มาตราส่วนที่มีลำดับ 1-5 ระดับ โดย “ค่าน้อยที่สุด” คือ 1, “ค่าน้อย” คือ 2, “ค่าปานกลาง” คือ 3, “ค่ามาก” คือ 4 และ “ค่ามากที่สุด” คือ 5

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยวิธีการ 2 วิธี คือ 1) การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมสถานที่ กำหนดวัน เวลาในการสัมภาษณ์ หรือเชิญผู้ให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า และ 2) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ ไม่ได้กำหนดช่วงเวลาในการสัมภาษณ์ ในขั้นตอนของการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการขออนุญาตบันทึกเสียงร่วมกับวิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามแบบโครงสร้างโดยการใช้แบบสอบถามออนไลน์ ส่งคำถามออนไลน์ให้นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก นิสิตที่กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา นำมาเรียบเรียงเนื้อหา จัดให้อยู่ในรูปแบบตาราง มีการบรรยาย และสรุปผล

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นความคิดเห็นของกลุ่ม กลุ่มนิสิตที่กำลังศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม นำมาตรวจสอบความถูกต้องและ

จัดระเบียบข้อมูล เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การประมวลผลค่าเฉลี่ยดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.21–5.00 = มากที่สุด, ค่าเฉลี่ย 3.41–4.20 = มาก, ค่าเฉลี่ย 2.61–3.40 = ปานกลาง, ค่าเฉลี่ย 1.81–2.60 = น้อย และค่าเฉลี่ย 1.00–1.80 = น้อยที่สุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลการเข้าศึกษาต่อที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และทดสอบการถดถอยแบบปกติเพื่อหาสมการพยากรณ์ โดยกำหนดนัยที่ระดับ $** .05$ และนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงเนื้อหา วิเคราะห์ในรูปแบบตาราง วิเคราะห์พรรณนาและสรุปผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

ผลข้อมูลทั่วไป จากกลุ่มนิสิตทั้งหมดที่กำลังศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 68.30 มีสถานภาพโสด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 93.30 ส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 มีรายได้อยู่ที่ 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อของนิสิตในภาพรวม

ข้อที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
1.	ด้านการเรียนการสอน	4.49	0.73	มาก	1
2.	ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษา	3.89	1.10	มาก	2
3.	ด้านการให้บริการ	4.49	0.75	มาก	1
4.	ด้านการพัฒนานักศึกษา	3.74	0.86	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม		4.15	0.86	มาก	

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณในภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 คน มีระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86 เมื่อพิจารณาพบว่าค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน 2 รายการ คือ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.73) และด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.75) รองลงมาก็คือ ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษา ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 1.10) และลำดับสาม ด้านการพัฒนานักศึกษา ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นด้านความต้องการและความคาดหวังของนิสิตต่อหลักสูตร

ข้อที่	ความต้องการและความคาดหวังของนิสิต	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านความต้องการต่อหลักสูตร					
1.	ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรมีความเพียงพอกับความต้องการ	4.45	0.72	มาก	2
2.	ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับข้อกำหนด	4.47	0.72	มาก	1
3.	เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่	4.03	0.45	มาก	5
4.	การศึกษาในหลักสูตรนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่	4.18	0.46	มาก	3
5.	การศึกษาในหลักสูตรนี้ก่อให้เกิดคุณลักษณะพิเศษในตัวนิสิตตรงตามผลการเรียนรู้ของหลักสูตร	3.27	0.66	มาก	6
6.	จากการศึกษาในหลักสูตรนี้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปวิเคราะห์และตัดสินใจในงานที่รับผิดชอบอย่างมีเหตุผล	4.12	0.45	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม		4.09	0.58	มาก	
ด้านความคาดหวังต่อหลักสูตร					
1.	หลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาวะสังคมในปัจจุบันและตอบสนองตลาดแรงงาน	4.00	0.41	มาก	4
2.	ได้รับองค์ความรู้ที่ทันสมัย สำหรับการประกอบอาชีพในการศึกษาต่อ	4.07	0.36	มาก	3
3.	อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ดูแลและให้คำปรึกษาตลอดการเรียนรู้	2.80	0.40	ปานกลาง	5
4.	ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างดี	4.18	0.85	มาก	2
5.	ได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ (การวิเคราะห์เชิงตัวเลข, การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ, การใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร)	4.42	0.76	มาก	1
6.	มีสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยที่ทันสมัยเพียงพอต่อความต้องการ	4.18	0.85	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวม		3.94	0.60	มาก	

จากตารางที่ 2 ความต้องการและความคาดหวังของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 คน พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านความต้องการต่อหลักสูตรของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 คน มีระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุดพบว่าสามลำดับแรก ได้แก่ ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับข้อกำหนด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรมีความเพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.72) ลำดับสาม การศึกษาในหลักสูตรนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ

ในส่วนของระดับความคิดเห็นด้านความคาดหวังต่อหลักสูตรของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ มีระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยมากที่สุดพบว่าสามลำดับแรก ได้แก่ ได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ (การวิเคราะห์เชิงตัวเลข, การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ, การใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร) ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.76) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 รายการ คือ ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างดี ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.85) และมีสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยที่ทันสมัยเพียงพอต่อความต้องการ $\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.85) ลำดับสาม ได้รับองค์ความรู้ที่ทันสมัย สำหรับการประกอบอาชีพในการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.36) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิต

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y
X ₁	1				
X ₂	0.581**	1			
X ₃	0.543**	0.605**	1		
X ₄	0.522**	0.601**	0.627**	1	
Y	0.655**	0.452**	0.683**	0.710**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความต้องการและความคาดหวังของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อ ประกอบไปด้วย ด้านการเรียนการสอน ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านการพัฒนานักศึกษา พบว่าตัวแปรทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป โดยมีค่าอยู่ในช่วง 0.452 - 0.710

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อที่ส่งผลต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิต

ปัจจัย	B	SE	Beta	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	1.784	0.212		8.406**	0.01
ด้านการเรียนการสอน (X_1)	0.206	0.054	0.377	3.843**	0.01
ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษา (X_2)	-0.083	0.036	-0.243	-2.283*	0.05
ด้านการให้บริการ (X_3)	0.177	0.054	0.349	3.288*	0.01
ด้านการพัฒนานักศึกษา (X_4)	0.197	0.047	0.440	4.202**	0.01

R = 0.830 R² = 0.689 adj.R² **0.666** df = 4, 55 F= 30.408 SE_{est} = 0.186 p-value 0.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อที่ส่งผลต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิต เมื่อพิจารณาตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิต อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษาส่งผลทางลบต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิต อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.830 มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 66.6

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ความต้องการและความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต โดยนิสิตที่ศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 20 คน มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน

ด้านความต้องการ นิสิตมีความต้องการศึกษาต่อปริญญาโทและปริญญาเอก เพื่อพัฒนาเพิ่มองค์ความรู้ และนำคุณวุฒิการศึกษามาปรับตำแหน่งทางราชการ โดยหลักสูตรได้รับการรับรอง มีความน่าเชื่อถือ เช่น ผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ผ่านการรับรองคุณวุฒิ จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) เป็นต้น จัดให้มีการเลือกเป็นเอก/สาขาวิชา ความเชี่ยวชาญ ความรู้และทักษะ ในการจัดการเรียนการสอนความมีการสอนแบบบูรณาการกับการเรียนรู้สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น มีเพิ่มชั่วโมงการเรียนวิจัยรวมถึงการทำเลมวิจัย การเข้าพบอาจารย์เพื่อวางแผนการทำเลมงานจบ และอาจารย์ผู้สอนลดการมอบหมายงานลง และใช้เป็นการเพิ่มคะแนนในการสอบ

ความคาดหวัง นิสิตมีความคาดหวังที่จะได้รับความรู้และเรียนจบภายในระยะเวลาที่กำหนด สามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากการศึกษาไปใช้ร่วมกับการจัดการองค์กรของแต่ละบุคคลได้ สามารถนำแนวคิดและมุมมองที่มีต่อกฎหมายนำมาใช้ในงานหรืออาชีพที่ทำได้ สามารถต่อยอดความรู้ทางกฎหมายนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด และในส่วนของงานวิจัยสามารถเข้าใจในผลงานวิจัยที่ตนเองศึกษาค้นคว้า

รวมถึงการใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลายทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการสอบเปิด-ปิดเล่มพร้อมกันทั้งรุ่น

2. ปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษา

ด้านความต้องการ นิสิตมีความต้องการวุฒิการศึกษาเพื่อพัฒนาควบคู่กับการทำงาน มีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะในการลงพื้นที่ การเก็บข้อมูล ทักษะด้านการสื่อสารและการพูดคุย (ด้านจิตวิทยา) โดยในการเรียนมีความต้องการระบบอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงข้อมูลจากภายนอก มีหนังสือหรือแหล่งข้อมูลสนับสนุนในการเรียนหรือทำงานวิจัย อุปกรณ์ทางการศึกษาในห้องเรียนมากขึ้น คณะนิเทศศาสตร์สนับสนุนเรื่องค่าใช้จ่ายในการทำวิจัยหรือการลงพื้นที่ในแต่ละครั้งหรือมีทุนการศึกษา มีการศึกษานอกสถานที่พาไปดูสถานที่จริงในการทำวิจัย และมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตอบระบบงานวิจัยได้แบบครอบคลุมทั้งหมด

ความคาดหวัง นิสิตมีความคาดหวังที่จะเพิ่มทุนประสบการณ์และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับการทำงาน คณะนิเทศศาสตร์มีการปรับปรุงพัฒนาความเร็วของสัญญาณอินเทอร์เน็ต และปรับปรุงอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียนให้มีความทันสมัย มีระบบสืบค้นข้อมูล สามารถค้นหาได้จริง รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก และมีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตอบระบบงานวิจัยได้แบบครอบคลุมทั้งหมด

3. ด้านการให้บริการ

ด้านความต้องการ นิสิตมีความต้องการเครื่องปริ้นหรือเครื่องถ่ายสารไว้บริการ มีแหล่งการสืบค้นข้อมูลต่างประเทศและวิธีการนำมาใช้ มีการสอนทักษะการเขียนบทความให้สามารถตีพิมพ์ในฐานานานาชาติ และการดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตอบระบบงานวิจัยได้แบบครอบคลุมทั้งหมด เจ้าหน้าที่และอาจารย์ผู้สอนสามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจน มีการอธิบายรายละเอียดให้เข้าใจอย่างชัดเจน ให้ข้อมูล คู่มือขั้นตอนแผนการเรียนในภาพรวมทั้งหมดจนจบ

ความคาดหวัง นิสิตมีความคาดหวังที่จะมีความสะดวกสบายสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมแก่การศึกษา เช่น บริการเครื่องปริ้นและเครื่องถ่ายเอกสาร มีห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ในการสืบค้นหนังสือสำหรับนักกฎหมาย มีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตอบระบบงานวิจัยได้แบบครอบคลุมทั้งหมด สามารถติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่และอาจารย์ผู้สอนได้ด้วยความรวดเร็ว และสะดวก

4. ด้านการพัฒนานักศึกษา

ด้านความต้องการ นิสิตมีความต้องการให้ส่งเสริมการพัฒนาเชิงวิชาการให้แก่นิสิตในทุก ๆ ด้าน มีการปลูกฝังให้นักศึกษาที่เข้ามาเรียนรู้ มีความรักในศักดิ์ศรีขององค์กรและหมู่คณะ จัดอบรมกิจกรรมที่จำเป็นหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ มีคณะอาจารย์เพิ่มขึ้นและมีแยกสาขาวิชาเอกและให้คณะบ่มเพาะจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพนักวิจัย

ความคาดหวัง ส่งเสริมให้นิสิตได้รับการพัฒนาในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง นิสิตมีแนวคิดและความภาคภูมิใจในการเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัย และที่มีความถนัดทางด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน นำไปต่อยอดความรู้ให้ตรงกับความถนัด สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในอาชีพ และสามารถเปลี่ยนแปลงหรือหาความก้าวหน้าต่อยอดในอาชีพได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการเข้าศึกษาต่อของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ นั้น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อที่ส่งผลต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการพัฒนา นักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านปัจจัยเกื้อหนุน การศึกษาส่งผลทางลบต่อความต้องการหรือความคาดหวัง อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการมีนัยสำคัญของด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษาสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่หรือส่งผลกระทบในวงกว้างและเป็นสัญญาณเตือนถึงปัญหาที่รุนแรงในอนาคตได้ อย่างเช่น วิกฤตการณ์ทางการเงิน โรคระบาด เป็นต้น ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับการวิจัยของจันทิมา แสงแพร (2565) ที่พบว่า นักศึกษามีความต้องการหรือความคาดหวังมากที่สุด คือด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้มีความต้องการหรือความคาดหวังน้อยสุด และผลการศึกษายังพบว่าสอดคล้องกับชลธิศ ดาราวงษ์ (2560) ที่พบว่า นักศึกษามีระดับความคาดหวังต่อคุณภาพการบริการทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาพึงพอใจต่อระดับคุณภาพการบริการของหลักสูตร เนื่องจากหากการให้บริการทางการศึกษาดี มีการพัฒนาด้านต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษา จะทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจกับการเรียนการสอน และรวมไปถึงปัจจัยที่เกื้อหนุนทางการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ด้านความต้องการและความคาดหวังต่อหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีอาจารย์ในสาขาที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีผลต่อการเข้าศึกษาต่อ ซึ่งผลการศึกษสอดคล้องกับกุสุมาลย์ น้อยผา (2564) ที่พบว่า ความคาดหวังโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่นักศึกษามีความคาดหวังต่อคุณภาพอาจารย์ในหลักสูตรมากที่สุด และจากการศึกษาพบว่า ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับข้อกำหนด ในการศึกษาหลักสูตรนี้สามารถก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการทำงานได้จริง ก่อให้เกิดคุณลักษณะพิเศษในตัวนิสิตตรงตามผลการเรียนรู้ของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับสุทธิพรรณ อีร์พงศ์ และคณะ (2564) ที่พบว่า ต้องการของนักศึกษานั้น คือ การมีกระบวนการเรียนการสอนที่หล่อหลอมให้นักศึกษาเป็นคนดี และสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาในหลักสูตรและมีความภาคภูมิใจต่อสถาบันที่จบการศึกษา ในส่วนของความคาดหวังต่อหลักสูตรนั้น พบว่า ความคาดหวังมากที่สุด คือ การได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ (การวิเคราะห์เชิงตัวเลข, การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ, การใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร) รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษา มีการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ที่มีองค์ความรู้ที่ทันสมัย สำหรับการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสถานะสังคมในปัจจุบันและตอบสนองตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อัครศิริ ลาปี่อี (2560) ที่พบว่า การที่จะเป็นผู้นำได้นั้นต้องมีสมรรถนะในด้านการพัฒนาตนเอง โดนที่สามารถใช้ทักษะที่จำเป็นได้นำมาใช้ในการทำงานได้ เพิ่มพูนหรือส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการจัดการเรียนรู้ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพได้ตรงกับสาขาของตนเองต่อไป

จากการศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สำหรับเป็นการเพิ่มศักยภาพของหลักสูตรและหน่วยงาน ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ด้านการเรียนการสอนอยากให้มีการเลือกเป็นเอก/สาขาวิชา ความเชี่ยวชาญ ความรู้และทักษะ ปรับการเรียนการสอน และการมอบหมายงานให้มีความเหมาะสม เสริมสร้างทักษะในการลงพื้นที่ การเก็บข้อมูล ทักษะด้านการสื่อสารและ

การพูดคุย (ด้านจิตวิทยา) ทักษะการปฏิบัติ มีระบบสืบค้นข้อมูล สามารถค้นหาได้จริง รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก มีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตอบระบบงานวิจัยได้แบบครอบคลุมทั้งหมด รวมถึงการติดต่อประสานงานที่มีความรวดเร็วฉับไว ส่งเสริมการพัฒนาเชิงวิชาการให้แก่บัณฑิตในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับจันทิมา แสงแพร (2565) ที่พบว่า ในการปรับปรุงหลักสูตร ควรปรับหลักสูตรให้มีรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนควรใช้วิธีการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีการแจ้งผลการเรียนที่รวดเร็วยิ่งขึ้น ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ ควรมีหนังสือประกอบการเรียนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาค้นคว้าของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จะพบว่า นิสิตทั้งหมดที่กำลังศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี และส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้อยู่ที่ 10,000 – 20,000 บาท โดยปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อเรียงลำดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้ดังนี้ คือ 1) ด้านการเรียนการสอนและด้านการให้บริการ 2) ด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษา และ 3) ด้านการพัฒนาตนนักศึกษา

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการและความคาดหวัง พบว่า 1) ด้านความต้องการต่อหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ที่ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับข้อกำหนดความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรมีความเพียงพอต่อความต้องการ และการศึกษาในหลักสูตรนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และ 2) ด้านความคาดหวังต่อหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ที่ได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ (การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร) การได้รับการพัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างดี และมีสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยที่ทันสมัยเพียงพอต่อความต้องการ การได้รับองค์ความรู้ที่ทันสมัย สำหรับการประกอบอาชีพในการศึกษาต่อ

ทั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อที่ส่งผลต่อความต้องการและความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาตนนักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษา ล้วนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 เพื่อศึกษารวบรวมแนวทางจากการศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิต หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ความต้องการและความคาดหวังของนิสิตที่มีมากที่สุดมีดังนี้ คือ 1) ด้านการเรียนการสอนควรให้มีการเลือกสาขาวิชา ความเชี่ยวชาญ ความรู้และทักษะตามความต้องการของนิสิต 2) ปรับปรุงการสอนและการมอบหมายงานให้มีความเหมาะสม 3) เสริมสร้างทักษะด้านการสื่อสารและการพูดคุยด้านจิตวิทยา 4) มีระบบสืบค้นข้อมูลสามารถค้นหาได้รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก และ 5) มีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตอบระบบงานวิจัยได้แบบครอบคลุมทั้งหมด

2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ นำผลของความต้องการและความคาดหวังของนิสิตไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนพัฒนาเพิ่มองค์ความรู้และนำคุณวุฒิการศึกษาที่เรียนไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด

2. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ควรให้ความสำคัญกับด้านการเรียนการสอน โดยเฉพาะอาจารย์ในสาขาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีการใช้สื่อสนับสนุนที่หลากหลาย การเรียนการสอนที่มีลักษณะรูปแบบเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอนมากขึ้น เพื่อให้การเข้าถึงอาจารย์ผู้สอนได้ง่ายขึ้นและสามารถสอบถามเนื้อหาของบทเรียนหรือรูปแบบของการทำวิจัยง่ายขึ้น

3. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับแผนงานหรือนโยบายของมหาวิทยาลัย และหน่วยงานเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการจูงใจและเป็นตัวเลือกในลำดับแรกในการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิตหรือนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดสงขลา เพื่อนำมากำหนดผลของความต้องการและความคาดหวังของนิสิต ภายหลังจากที่นิสิตหรือนักศึกษาจบหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ให้ตอบสนองความต้องการของนิสิต นักศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ และความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ของกลุ่มเป้าหมาย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่ให้การอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ และทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลหลักคือ นิสิตปัจจุบันที่กำลังศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในการตอบแบบสอบถามข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยทุกท่าน เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กุสุมาลย์ น้อยผา และพิมพ์พิมล บังสงค์. (2564). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ. *วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 4(3), 1-17.

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2563). หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563. สืบค้นจาก <https://cur.tsu.ac.th/home/program.jsp?curriculumid=10000194>

จันทิมา แสงแพร่. (2566). การพัฒนาปัจจัยเกื้อกูลต่อการเห็นคุณค่าตนเองของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุจังหวัดกาญจนบุรีตามแนวพระพุทธศาสนา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*, 7(1), 79-94.

ชลธิศ ดาราวงษ์. (2560). *การจัดการผลิตภัณฑ์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วังอักษร.

- ฝ่ายยุทธศาสตร์และพัฒนาคุณภาพองค์กร มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2566). คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับ
หลักสูตร. สืบค้นจาก <https://cms.tsu.ac.th/cmsFiles/soqd/menu/6cfff87f330febd416e01c8c34be0a21.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565).
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570). สืบค้นจาก
https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20230307173518.pdf
- สุทธิพรรณ อีรพงศ์, นิยมล สุวรรณศรี, ทิพย์ ขำอยู่, จิราพร รอดพ่วง และนงเยาว์ นุชนารถ. (2564). ความคาดหวัง
และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา
ปฐมวัยและประถมศึกษา. *วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย*, 3(2), 1-9.
- อัศวศิริ ลาป้อ. (2560). ศึกษาความคาดหวังของสังคมต่อหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ตามแนวทางจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ*
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 14(1), 57-72.